

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN CHUNG VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học : **XÃ HỘI HỌC PHÁP LUẬT**

1.2 Mã môn học : **SOCI4206**

1.2 Khoa / Ban phụ trách: Khoa XHH-CTXH-ĐNA

1.3 Số tín chỉ : **02 LT (02LT/0TH)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Xã hội học luật pháp là một trong những môn học nghiên cứu về luật pháp, vai trò của luật pháp trong xã hội. Dưới góc nhìn xã hội học, luật pháp được xem như là một định chế xã hội làm nhiệm vụ duy trì trật tự và ổn định trong xã hội.

Xã hội học luật pháp cũng đề cập đến quan điểm của những nhà xã hội học cổ điển, từ Durkheim đến Weber cũng như những ảnh hưởng của họ đến cách phân tích về tội phạm, hệ thống luật pháp trong nền kinh tế tư bản chủ nghĩa. Đồng thời môn học này cũng phân tích những giai đoạn phát triển của xã hội học luật pháp cũng như hệ thống pháp luật tại một số quốc gia trên thế giới. Cuối cùng, cần nhận thấy rằng những tư tưởng về luật pháp cũng phát triển không ngừng cùng với sự thay đổi của xã hội. Do đó, bên cạnh việc đề cập đến những tư tưởng cổ điển về xã hội học pháp luật, môn học này cũng giúp cho sinh viên phân tích về những vấn đề đương đại như: luật pháp kinh tế, luật pháp và văn hóa, luật pháp và tội phạm, luật pháp và sự kiểm soát xã hội

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1 Mục tiêu chung

Môn học nhằm trang bị cho sinh viên cách tiếp cận xã hội học đối với xã hội học luật pháp bằng cách đề cập đến quan điểm của những nhà xã hội học như: Durkheim, Weber, những trường phái luật pháp phổ biến trên thế giới. Đồng thời, môn học này cũng giúp

cho sinh viên phân tích về luật pháp dưới quan điểm của các lối tiếp cận xã hội học như: chức năng, xung đột, sự loại trừ xã hội.

Môn học này cũng cung cấp cho sinh viên những góc nhìn về vai trò của luật pháp trong phát triển kinh tế, luật pháp và tội phạm, luật pháp và sự kiểm soát xã hội.

3.2 Mục tiêu cụ thể: sau khi học xong môn học này sinh viên sẽ đạt được những mặt sau đây:

3.2.1 Kiến thức

- Có thể hiểu được những khái niệm cơ bản như là: luật, luật pháp, luật tục là gì, pháp quyền và pháp trị là gì?
- Sinh viên hiểu được quan điểm của những tác giả cổ điển về luật như quan điểm của: Montesquieu, Jacques Rousseau về tinh thần của luật pháp và khế ước xã hội
- Sinh viên có thể trình bày được quan điểm của những nhà xã hội học cổ điển về luật pháp và vai trò của luật pháp trong xã hội
- Sinh viên có thể phân tích được những chiều kích của xã hội học pháp luật như: luật pháp và kinh tế, luật pháp và văn hóa
- Sinh viên phân tích được những vấn đề cơ bản trong xã hội như: tội phạm là gì, bản chất của hiện tượng tội phạm, luật pháp và sự loại trừ xã hội

3.2.2 Kỹ năng

- Thông qua thuyết trình và thảo luận trong lớp, sinh viên sẽ có kỹ năng diễn đạt và trình bày vấn đề nghiên cứu trước lớp, kỹ năng thảo luận nhóm ...
- Sinh viên sẽ được khuyến khích kỹ năng tranh luận về những chủ đề liên quan đến truyền thông trên báo chí, truyền hình
- Sinh viên sẽ có kỹ năng tự học, tự nghiên cứu tài liệu

3.2.3 Thái độ

- Sinh viên sẽ nhận thức được tầm quan trọng của môn học này trong việc hoàn thiện về kiến thức và kỹ năng sau khi ra trường
- Sinh viên sẽ được rèn luyện thái độ học tập chủ động
- Yêu thích nghiên cứu về luật pháp và những vấn đề nảy sinh trong xã hội hiện đại

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1	<u>CHƯƠNG 1:</u> XÃ HỘI HỌC PHÁP LUẬT: ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU, KHÁI NIỆM, VẤN ĐỀ	1.1 Dẫn nhập 1.2 Những khái niệm cơ bản 1.2.1 Luật pháp 1.2.2 Pháp trị, pháp quyền 1.2.3 Phân biệt giữa pháp luật với phong tục, luân lý và tôn giáo 1.2.4 Hiện tượng “luật” 1.2.5 Quan điểm xã hội học về “luật” 1.3 Nguồn gốc và sự xuất hiện của pháp luật 1.4 Những đặc điểm của pháp luật 1.4.1 Tính quy phạm phổ biến 1.4.2 Tính xác định chặt chẽ về mặt hình thức 1.4.3 Tính được đảm bảo bằng Nhà nước 1.5 Các hình thức tồn tại của pháp luật 1.6 Hình thức bên trong 1.7 Hình thức bên ngoài	4,5	3,5	1,0	-	Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i> , Nhà xuất bản Giáo dục
2	<u>CHƯƠNG 2:</u>	- Những quan điểm cổ điển	4,5	4,0	0,5	0	1. Kalman

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
	NHỮNG TRƯỜNG PHÁI LÝ THUYẾT VỀ XÃ HỘI HỌC LUẬT PHÁP (1)	<p>về luật pháp</p> <p>2..1 Quan điểm của Montesquieu</p> <p>2..2 Quan điểm của Jacques Rousseau</p> <p>- Trường phái tự nhiên</p> <p>- Trường phái luật học phân tích</p> <p>2..1 Quan điểm của John Austin</p> <p>2..2 Quan điểm của Hans Kelsen</p> <p>2..3 Quan điểm của A.Hart</p>					<p>Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i>, Nhà xuất bản Giáo dục</p> <p>2. Mathieu Deflem, 2008, <i>Sociology of Law: Visions of a Scholarly Tradition</i>, Cambridge University Press, UK</p>
3	<u>CHƯƠNG 3</u> NHỮNG TRƯỜNG PHÁI LÝ THUYẾT VỀ XÃ HỘI HỌC LUẬT PHÁP (2)	<p>3.1 Trường phái luật học lịch sử</p> <p>3.1.1 Quan điểm của Savigny</p> <p>3.1.2 Quan điểm của Henry Maine</p> <p>3.1.3 Quan điểm của Karl Marx</p> <p>3.2 Trường phái luật học xã hội học</p> <p>3.3 Quan điểm của</p>					<p>1. Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i>, Nhà xuất bản Giáo dục</p> <p>2. Mathieu Deflem, 2008, <i>Sociology of Law: Visions of a Scholarly Tradition</i>, Cambridge</p>

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		<p>Jhering</p> <p>3.4 Quan điểm của Ehrlich</p> <p>3.5 Quan điểm của Max Weber</p> <p>3.6 Quan điểm của Durkheim</p>					University Press, UK
4	<p><u>CHƯƠNG 4</u></p> <p>HỆ THỐNG PHÁP LUẬT TRÊN THẾ GIỚI</p>	<p>4.1 Hệ thống pháp luật Anh-Mỹ</p> <p>4.2 Hệ thống pháp luật Pháp-Latinh</p> <p>4.3 Hệ thống pháp luật xã hội chủ nghĩa</p> <p>4.4 Hệ thống pháp luật của các nước Hồi giáo</p> <p>4.5 Hệ thống luật pháp Ấn Độ</p>	4,5	3,5	1,0	0	Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i> , Nhà xuất bản Giáo dục
5	<p><u>CHƯƠNG 5</u></p> <p>LỊCH SỬ CÁC ĐỊNH CHẾ CHÍNH TRỊ VÀ PHÁP QUYỀN TẠI VIỆT NAM HIỆN NAY</p>	<p>5.1 Chế độ chính trị và pháp luật thời Lý: thể hiện tinh thần trọng dân-vì dân</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pháp luật như là công cụ quản trị xã hội ▪ Pháp luật đề cao nhân quyền <p>5.2 Luật và xã hội Việt Nam</p>					Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i> , Nhà xuất bản Giáo dục

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		thế kỷ 17-18 5.3 Vấn đề nhà nước Pháp quyền và cải cách tư pháp trong thời kỳ Đổi Mới 5.4 Kiểm tra giữa kỳ					
6	CHƯƠNG 6 NHỮNG CHIỀU KÍCH CỬA XÃ HỘI HỌC PHÁP LUẬT	6.1 Luật pháp và kinh tế 6.1.1 Những phương thức sản xuất và vai trò của luật pháp 6.1.2 Luật pháp và các tổ chức xã hội 6.1.3 Những quy tắc của hoạt động thương mại 6.2 Luật pháp và văn hóa 6.2.1 Những giá trị và chuẩn mực: Từ Durkheim đến Habermas 6.2.2 Chủ nghĩa hậu hiện đại và giải cấu trúc trong luật pháp 6.3 Luật pháp và chính trị 6.3.1 Quyền con người và dân chủ	4,5	4,0	0,5	0,0	1. Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i> , Nhà xuất bản Giáo dục 2. Mathieu Deflem, 2008, <i>Sociology of Law: Visions of a Scholarly Tradition</i> , Cambridge University Press, UK

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
7	<u>CHƯƠNG 7</u> NHỮNG VẤN ĐỀ VỀ XÃ HỘI HỌC PHÁP LUẬT ĐƯƠNG ĐẠI	<ul style="list-style-type: none"> - Luật pháp và sự kiểm soát xã hội 7.1 Khái niệm kiểm soát xã hội 7.2 Tính kỷ luật và năng lực của chính phủ 7.3 Hệ thống kiểm soát xã hội và thiết lập chính sách - Luật pháp và tội phạm - Luật pháp và sự thay đổi xã hội - Toàn cầu hóa về luật pháp 	4,0	3,5	0,5	-	1. Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, <i>Cơ sở xã hội học pháp luật</i> , Nhà xuất bản Giáo dục 2. Mathieu Deflem, 2008, <i>Sociology of Law: Visions of a Scholarly Tradition</i> , Cambridge University Press, UK

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1 Tài liệu tham khảo chính

- Kalman Kulcsar, Đức Uy, 1999, *Cơ sở xã hội học pháp luật*, Nhà xuất bản Giáo dục

5.2 Tài liệu đọc thêm

- Mathieu Deflem, 2008 (ebook), *Sociology of Law: Visions of a Scholarly Tradition*, Cambridge University Press, UK

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Quy định thang điểm : 10

Stt	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	Đi học đầy đủ, tham gia phát biểu, thảo luận	10%
	Kiểm tra giữa kỳ (trắc nghiệm+thuyết trình)	20%
2	Thi cuối kỳ	70%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1 Kế hoạch giảng dạy lớp ngày (4.5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	<ul style="list-style-type: none"> - Dẫn nhập - Những khái niệm cơ bản<ul style="list-style-type: none"> ▪ Luật pháp ▪ Pháp trị, pháp quyền ▪ Phân biệt giữa pháp luật với phong tục, luân lý và tôn giáo ▪ Hiện tượng “luật” ▪ Quan điểm xã hội học về “luật” - Nguồn gốc và sự xuất hiện của pháp luật - Những đặc điểm của pháp luật<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tính quy phạm phổ biến ▪ Tính xác định chặt chẽ về mặt hình thức ▪ Tính được đảm bảo bằng Nhà nước - Các hình thức tồn tại của pháp luật<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hình thức bên trong ▪ Hình thức bên ngoài	
2.	Buổi 2	<ul style="list-style-type: none"> - Những quan điểm cổ điển về luật pháp<ul style="list-style-type: none"> ▪ Quan điểm của Montesquieu ▪ Quan điểm của Jacques Rousseau - Trường phái tự nhiên - Trường phái luật học phân tích<ul style="list-style-type: none"> ▪ Quan điểm của John Austin ▪ Quan điểm của Hans Kelsen ▪ Quan điểm của A.Hart	
3.	Buổi 3	<ul style="list-style-type: none"> - Trường phái luật học lịch sử<ul style="list-style-type: none"> ▪ Quan điểm của Savigny ▪ Quan điểm của Henry Maine ▪ Quan điểm của Karl Marx - Trường phái luật học xã hội học	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Quan điểm của Jhering ▪ Quan điểm của Ehrlich ▪ Quan điểm của Max Weber ▪ Quan điểm của Durkheim <p>- Tổng kết</p>	
4.	Buổi 4	<ul style="list-style-type: none"> - Hệ thống pháp luật Anh-Mỹ - Hệ thống pháp luật Pháp-Latinh - Hệ thống pháp luật xã hội chủ nghĩa - Hệ thống pháp luật của các nước Hồi giáo - Hệ thống luật pháp Ấn Độ 	
5.	Buổi 5	<ul style="list-style-type: none"> - Chế độ chính trị và pháp luật thời Lý: thể hiện tinh thần trọng dân-vì dân <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pháp luật như là công cụ quản trị xã hội ▪ Pháp luật đề cao nhân quyền - Luật và xã hội Việt Nam thế kỷ 17-18 - Vấn đề nhà nước Pháp quyền và cải cách tư pháp trong thời kỳ Đổi Mới <p>Kiểm tra giữa kỳ</p>	
6.	Buổi 6	<ul style="list-style-type: none"> - Luật pháp và kinh tế <ul style="list-style-type: none"> ▪ Những phương thức sản xuất và vai trò của luật pháp ▪ Luật pháp và các tổ chức xã hội ▪ Những quy tắc của hoạt động thương mại - Luật pháp và văn hóa <ul style="list-style-type: none"> ▪ Những giá trị và chuẩn mực: Từ Durkheim đến Habermas ▪ Chủ nghĩa hậu hiện đại và giải cấu trúc trong luật pháp - Luật pháp và chính trị <ul style="list-style-type: none"> ▪ Quyền con người và dân chủ 	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
7.	Buổi 7	<ul style="list-style-type: none"> – Luật pháp và sự kiểm soát xã hội <ul style="list-style-type: none"> ▪ Khái niệm kiểm soát xã hội ▪ Tính kỷ luật và năng lực của chính phủ ▪ Hệ thống kiểm soát xã hội và thiết lập chính sách – Luật pháp và tội phạm – Luật pháp và sự thay đổi xã hội – Toàn cầu hóa về luật pháp <p>Tổng kết môn học, ôn tập thi cuối kỳ</p>	

8. GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

- Họ và tên : ĐỖ HỒNG QUÂN
- Chức danh, học hàm, học vị : Giảng viên - Thạc sĩ

PHỤ TRÁCH KHOA

HÀ MINH TRÍ